családi események

Házasság

Sándor Klára és Monori Gábor Miklós, Németh Ernő Sándor és Hübner Silke, Palotás János és Szakács Melinda Erzsébet, Németh Ferenc és Kádár Irén Ildikó, Szögi Zsolt Zoltán és Tápai Andrea, Dobay Dezső Tamás és Vlascic Rita, Kozma László és Végh Ágnes, Becsei János és Ráti Zsuzsanna, Kószó József és Varga Zita Klára, Kiss Róbert és Piti Ilona, Kruchió Csaba és Kovács Rita, Gyuris Csaba és Hutter Katalin Aranka, Kőműves Mihály és Terhes Erika, Löffler Tibor és Tilimpás Judit, Simon László és Szabó Zsuzsa Ágnes, Neszvecskó Zsolt és Szabó Szilvia, Rigó György és Pleskó Rita, Simon László és Szlamcsik Krisztina, Ruzsáli Krisztián Donát és Krizsán Violetta Éva, Magony Tibor és Kiss Veáta Julianna, Kovács Gyula és Csonka Beáta Katalin, Szélpál Zsolt Tamás és Hódi Katalin, Papp László Zoltán és Vajda Gabriella Beáta, Szitó György és Berta Ildikó, Arnold József és Mohácsi Katalin, Rencenji Dénes János és Mayer Marianna.

Született

Szabó Bélának és Börcsök Mártának Lara, Köles Attilának és Tikviczki Anitának Kata Nikolett, Ungár Józsefnek és Horváth Annamáriának Dávid, Ujvári Jánosnak és Adai-Simon Beatrixnek Martin, Pászti Zoltánnak és Dohány Máriának Csenge, Rácz Árpádnak és Katona Erika Katalinnak Cintia Tímea, dr. Ugrin Bélának és Pártos Eszter Mártának Petra Eszter, Varga Zsoltnak és Rácz Irénnek Viktor Lajos, dr. Dombi Györgynek és Rakonczai Gabriella Évának Zita, Csizmadia Jánosnak és Földi Mónikának Bence, Szűcs Attilának és Papp-Takács Zsuzsannának Martin Balázs. Kondász Zoltánnak és Császár Ildikónak Klaudia Edina, Domány Zoltánnak és Fekete Angélának Máté Zoltán, Kovács Imrének és Mészáros Évának Roland, Márki Tibor Antalnak és dr. Széll Anikónak Péter, Németh Lászlónak és Papp Teréziának Viktória Mária, Kákonyi Ferencnek és Bagó Mariann Györgyinek Gábor, Csikota Józsefnek és Erdei Eleonórának Levente és Péter, Pálosi Lajosnak és Bálint Szilviának Henrietta, Dudogh Péter Bélának és Gorzsás Ibolyának Roland, Túri Mihálynak és Nagy Katalinnak Szabina Kata, Király Józsefnek és Horváth Edit Györgyinek Enikő Zita nevű gyermeke.

Meghalt

Horváth Józsefné Officir Etelka, Takács Lajos, Csiki Tibor Sándor, Csúcs András, Csapó Antal, Antal József, Vági Gyula József, dr. Fazakas Sándorné Somlói Etelka, Fazekas József, Horváth Endre Lajos, Kakuszi János József, Sári Péter, Hajdú János, Subicz Ferenc, Farkas István, Ördögh János, Szögi István Mihály, Busa László, Duska Tibor, Csernus Albert, Koszta László György, Kothencz János, Sebők Mihályné Tóth Judit, Nagy Antalné Simon Rozália, Takács Mihály, Szabó Imre, Bite János István, Dobos Józsefné Mózes Julianna, Békési Lajosné Furdan Edit, Adamecz Pálné Dobó Magdolna, Kis Károly Lajos, Hajdú Dezső, Huszta Sándorné Esztelczki Aranka, Temesvári Lajosné Kolonics Mária, Dudás Mihály Kálmán, Puskás Gergelyné Gyenizse Zsófia, Kovács Mihályné Kovács Irén, Ocskó Lajos, Jenei János, Vámosi László, Busch Róbert, Sulejman Abdul Hamidné Balogh Irén, Pádár Jánosné Árvai Eszter, Peták Kálmánné Tóth Mária, Szép József, Molnár István, Nagyapáti Dezsőné Kocsis Etelka.

• Amerikaiak Szegeden, magyarok Ohióban

Testvérmegyei kapcsolatok

Együtt a szegediek és amerikai vendégeik: (balról jobbra) Adamcsákné Dankó Terézia (a Csongrád Megyei Kézműves Kht. oktatási vezetője, az egyik házigazda), Abelovszky Erzsébet (az Ohio-Magyarország Alapítvány elnöke), Csizmadia Gabriella (a szegedi önkormányzat vendégházának vezetője), Edward Ciecka (Lucas megye delegációjának vezetője), Ciecka úr felesége, Tóth Károly (a Toledo-Lucas Megye Baráti Egyesület elnöke) és Papp Tibor tolmács. ***(Fotó: Miskolczi Róbert)***

Nagy volt a vendégjárás ezen a nyáron Szegeden. Mármint az „amerikás" vendégjárás. A Szeged-Toledo, a Csongrád megye-Lucas megye testvérkapcsolatából eredő látogatások voltak ezek, amelyek az eddigi együttműködést hivatottak erősíteni. Tóth Károlyt, a Toledo-Lucas Megye Baráti Egyesület elnökét e látogatások céljáról, az Egyesület eddigi tevékenységéről és a további teendőkről kérdeztük.

● ***Július elején érkezett a Tisza-partra az első amerikai delegáció. Mi volt a látogatás célja?***

– Július 4-én Szeged királyi várossá nyilvánításának évfordulóját ünnepelte, ugyanekkor ünneplik az amerikaiak a függetlenség napját. E két jeles dátum egybeesése indokolta Toledo testvérváros, illetve Lucas megye delegációjának meghívását. A politikai küldöttség mellett itt volt egy igen fontos kulturális esemény résztvevője, a Voice of Tomorrow (a Jövő hangjai) nevű kórus, amely az európai testvérvárosokat végigjárva tartott koncerteket, s hozzánk a spanyol és a lengyel testvérvárosok után érkezett. Szegeden kívül Békéscsabán is fellépett.

● ***Csongrád és Lucas megye közötti kapcsolatok új tartalommal bővültek.***

– A két megye közötti együttműködés újabb megállapodással gazdagodott, amelyet *Lehmann István,* a megyei közgyűlés elnöke és *Edward Ciecka,* a Lucas megyei önkormányzat hivatalvezetője írt alá. Ebben a többi között megerősítették az eddigi kulturális együttműködést, benne a magyar komoly- és könnyűzene, a népművészet, a képzőművészet, az egytemi és főiskolai hallgatók és oktatók cseréje kapott hangsúlyozott szerepet.

● ***Megyei szinten eddig Csanytelek és Genoa együttműködéséről tudunk. Más települések kapcsolatának kialakításáról nem esett szó?***

– De igen, mégpedig Mórahalom és Makó városának amerikai megfelelőjéről, amelyek révén szeretnénk tovább fejleszteni a testvértelepülési rendszert. Ez egyébként nem csak politikai szándék kérdése, hanem az anyagi szempontokat is figyelembe kell venni. Nagyon komoly érdeklődés mutatkozik Makó részéről, amelynek a hozzá szinte teljesen hasonló adottságú várossal, Maumeevel szándékozik ilyen együttműködést kialakítani. Ugyanez vonatkozik Mórahalomra is, amely gazdasági partnert és testvértelepülést kíván találni az ottani megyében.

● ***Mi a jellemző most Szeged és Toledó testvérvárosi kapcsolatára?***

– Hogy milyen jelentőséget tulajdonít Toledo város vezetése a velünk való kapcsolatnak, azt bizonyítja az onnan érkező delegáció összetétele is, amelyben helyet kapott Ann Galoway, az Amerikai Testvérvárosok Szövetségének alelnöke, *John Henry Fullen,* a Toledo Testvérvárosi Iroda igazgatója, *Judy Balogh,* a Toledo–Szeged Bizottság elnöke és *Darlin Haas,* e testület alelnöke. Véleményem szerint, a távolságot és az anyagi lehetőségeket figyelembe véve, nagyon jól alakulnak a két város kapcsolatai. Alig egy év alatt, amióta formálisan is működik Egyesületünk, számos olyan kezdeményezést tudnék említeni, amely, megítélésem szerint, sikeresnek minősült.

● ***Például?***

– Az elmúlt év karácsonyán több mint 200 állami gondozott és hátrányos szociális helyzetben lévő gyermek kapott Toledóból ajándékot. Ebbe a programba bekapcsolódott az SFOR, az amerikai hadsereg Magyarországon, Taszáron állomásozó alakulata is. Ők egyébként a gyermeknapon is nagyon sok személyre szóló ajándékot hoztak. Itt egyébként az Árpád nevelőotthon és két szegvári lakóotthon a partner. Márciusban, a magyar forradalom és szabadságharc 150. évfordulóján Clevelandban és Toledóban kiállítást rendeztünk a szegedi Móra Ferenc Múzeum anyagából, melyet *dr. Tóth István,* a múzeum munkatársa állított össze, s ez ott igen jelentős kulturális eseménynek számított, amit a számtalan méltató és köszönő levél is bizonyít. Ezenkívül *dr. Zámbó Géza* és *Koczka Ferenc,* zene- és énekprodukcióikkal tették emlékezetessé ezt a neves évfordulót. A fentiek mellett említhetném, hogy áprilisban vendégszerepelt nálunk egy tehetséges operaénekesnő, *Christina Clark,* akinek későbbi karrierje szempontjából nagyon fontos állomásnak számított Európa és Magyarország, így Szeged is. Elvitathatatlanul a legjelentősebb esemény volt a július negyedikéhez kapcsolódó rendezvénysorozat, amelyben a két testvérváros és -megye képviselői találkoztak.

● ***A közeljövőben mi várható ebben az együttműködésben?***

– Szeptember elején egyesületünk delegációja látogat Toledóba, ahol a következő évi együttműködésről tárgyal vendéglátóival. Különös hangsúlyt helyeznek a sportkapcsolatokra, hiszen ezen a téren még nem sok eredményt tudtunk felmutatni, ugyanakkor a városok és a megyék gazdasági, kulturális együttműködésének fejlesztéséről is tárgyalnak majd. Ugyancsak szeptemberben látogat Amerikába egy angol nyelvű egyetemi színpad, a Színhous Társulat, ekkorra esik *Moldován László* egyéni előadói körútja, október 1-jétől 30-áig pedig *Fritz Mihály, Török Gizella* és *László Anna* közös képzőművészeti kiállítását láthatják az érdeklődők Columbusban, Ohio fővárosában, majd Clevelandban és Toledóban.

● ***Csak mi megyünk?...***

– Nem, az amerikaiak látogatása is várható augusztus 24-én, mégpedig az Ohio állam Nemzeti Gárdája zenekarának vendégszereplése. Az együttes egy magyarországi koncertkörút keretében lép fel az említett napon Szegeden.

Kisimre Ferenc

• Kisebbségek Szegeden

Aki ritkán álmodik görögül

Ötven évvel ezelőtt zárt vagonokban érkeztek Magyarországra a polgárháború elől menekített görög gyerekek, köztük Papadopulu Fotini, a Szegedi Görög Kisebbségi Önkormányzat elnök-asszonya, akinek az életét végigkísérte a politika.

Görögországban kitört a polgárháború. Az 1946-os népszavazáson a választóknak majdnem a 70 százaléka a monarchiára voksolt. A király hazatért, majd egyik hívét bízta meg a kormányalakítással. És akkor elszabadult a pokol. A kommunisták az ország északi részében partizánharcot folytattak a délről támadó királyi csapatok ellen. „A gyűlölet ott forrt az emberekben, csak nem talált magának szelepet" – olvasható Nikos Kazantzakisz A testvérgyilkosok című regényében. „És most hirtelen fegyvert és gránátot nyomtak a kezükbe. Nemes eszmék zászlai lengtek a fejük fölött. Az egyház, a hadsereg és a sajtó mind-mind arra buzdította őket, hogy öljék meg szomszédaikat, barátaikat és testvéreiket, azt hangsúlyozták, hogy a hit és az ország csak így menthető meg."

Pszarádesz a hegyek között, egy tó partján búj ik meg, a mai görög–macedón határtól tíz kilométerre. A kétszáz lelkes falu sok lakója élt a halászatból, de a víz nemcsak életet, halált is hozott. A kis Foto, aki 1948-ra hatéves kislánnyá cseperedett, még emlékezett az árvíz okozta pusztításra, mely sok házat elvitt. A görög polgárháború harmadik évében nagymamája és nagynénje folyton sírt. Hiába kérdezte, miért, ők nem válaszoltak. Egy napon az apa, aki a falu pópájaként szolgálta Istent, összehívta a háromgyermekes családot.

– Egy vagy két gyermekünket el kell küldeni a háború elől Jugoszláviába – mondta. – Az egy szem fiútól nehezen válok meg, Foto meg olyan kis eszes, csacska gyerek, hogy a szívem szakad meg érte. Menjen hát mind a kettő, a határon túl biztonságban lesznek. Majd csak kibírjuk azt a három hetet.

Görögök Szegeden

Szegeden a nem magyar anyanyelvűek aránya 1,1-1,3 százalék. Az 1990-es népszámlálás szerint 45-en beszéltek görögül Szegeden, és közülük 18-nak ez az anyanyelve is. Egyébként nemcsak az 1946-ban kitört polgárháború következtében, hanem már a 18. században is telepedtek le görögök a városban. Az első szegedi kávézót Mária Terézia idején egy görög kereskedő nyitotta meg. A ma működő hat szegedi kisebbségi önkormányzat egyike a görög. Elnök-asszonya Papadopulu Fotini.

A bombázások egyre sűrűbben követték egymást, Pszarádesz lakói mind több időt töltöttek az óvóhelyen. A Vöröskereszt szervezte meg a gyerekek jugoszláviai tartózkodását. Fotóék már a határ túloldalán voltak, amikor a jugoszláv–szovjet kapcsolatok megszakadtak. Tito nem akart Sztálin csatlósa lenni, így a délszláv országot a feltűnés kerülése miatt, zárt vagonokban kellett elhagyniuk a menekült görög gyerekeknek, akiket különböző szocialista államok fogadtak be.

Papadopulu Fotini harminc év után érezte úgy, hogy hazaérkezett. ***(Fotó: Gyenes Kálmán)***

– Foto, Foto – hall egy gyermekkorából jól ismert hangot tizenhét évvel később, 1965-ben Ungi Ferencné, leánykori nevén Papadopulu Fotini, aki a szegedi repülőtér mellett épült katonai lakótelepen élt férjével és két gyermekével. Éppen a kisfiát, Ferikét tette tisztába.

– Ez apukám hangja – mondta férjének izgatottan.

– Ugyan már, hogy kerülne ide? – intette le Ungi Ferenc, aki tisztként szolgált a magyar néphadseregben.

– De engem csak az apukám szólított így, megismerem a hangját – válaszolta az asszony, átadta a gyereket férjének, és kirohant az utcára. Egy taxi mellett állt két pszarádeszi ember, akiket tizenhét éve nem látott. Papadopulu Fotini, vagyis a kis Foto szülei voltak.

Pedig az ötvenes évek elején Fotini édesapja még Athénba is fölment, és az összeköttetései révén találkozott a görögök miniszterelnökével, aki nem tudta elérni, hogy hazajöjjenek a Papadopulu gyerekek. Közben Foto egyre jobban beilleszkedett új környezetébe. Magyarul gondolkodott, és már csak ritkán álmodott görögül.

A politika továbbra is befolyásolta a magyarországi görög kolónia életét. A jobboldali görög kormányok szemében az emigráns görögök amolyan janicsárok voltak. Nézetük szerint ezekből a gyerekekből a szocialista országok fanatikus kommunistákat neveltek. Ez a szemlélet Andreasz Papandreu hatalomra jutásáig tartott. A hivatalos magyar politika szemében Papadopulu Fotini és sorstársai egy kapitalista ország gyermekei voltak. A pszarádeszi asszony 1978-ban láthatta meg újra a szülőföldjét. Amikor átlépte a jugoszláv–görög határt, úgy érezte, hazaérkezett.

Tóth-Szenesi Attila